

Biblioteka

Cena numeru 1 złoty.

GŁOS ROBOTNICZY

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK II.

ŁÓDŹ, PIĄTEK, 8 MARGA 1946 ROKU

Nr 67 (259)

Angielska polityka zagraniczna

w ogniu krytyki posła Ziliacusa — członka rządzącej Partii Pracy

LONDYN. (Tass). Na posiedzeniu Izby Gmin, poświęconym debacie w sprawie obrony Wielkiej Brytanii wygłosił przemówienie poseł Partii Pracy Ziliacus. W przemówieniu swym poseł Ziliacus powiedział, że przy końcu czerwca 1946 pod bronią lub na przeszkoleniu znajdować się będzie jeszcze 2 miliony ludzi, a przy końcu roku 1946 siły zbrojne II. cztery będą 1.100 tysięcy pół miliona zaś ludzi będzie zatrudnionych w przemyśle wojennym. Budżet wojenny na bieżący rok wynosi 1 miliard 700 milionów funtów, co stanowi jedną trzecią ogólnego budżetu. Ziliacus powiedział — „Oto jak przedstawia się ponura rzeczywistość naszej polityki zagranicznej. Oto cena w ludziach i pieniądzu, które za nią placimy. Cena ta jest niewątpliwie nadmierna. Nasze pola, fabryki, kopalnie odczuwają brak siły roboczej. Żony i rodziny, matki i narzeczone cierpią, bo nasi mężczyźni są za granicą. Sami mężczyźni odczuwają coraz silniejszą niezadowoloność z tego stanu rzeczy, tak, że staje się to niebezpieczne. Naród brytyjski dowiódł, że potrafi znosić wyrzeczenia, o ile to jest potrzebne dla dobra kraju. Ale obecnie trzeba posiadać wielką siłę przekonywania, aby dowieść, że po 6-ciu latach wojny w czasie, gdy Wielką Brytanię otaczają sami przyjaciele, trzeba rzeczywiście w dalszym ciągu nieść brzemię nadmiernych podatków, koniecznych dla utrzymania olbrzymiej floty, marynarki i znacznych sił lądowych, obciążając skutkiem tego poziom życiowy ludności. Okazylibyśmy naszemu narodowi wielką usługę, gdybyśmy obniżyli nasze zamierzenia do poziomu naszych możliwości płatniczych, a nie obniżalibyśmy poziomu życiowego naszej ludności i pchali kraj do bankructwa narodowego. spowodowanego olbrzymimi zobowiązaniami. Jeżeli zobowiązania wobec powszechnego pokoju są rzeczywiście konieczne dla jego utrzymania, to powinniśmy je ponosić razem z innymi za pośrednictwem ONZ. Jeżeli zaś nie będziemy mogli im podoleć, to wydaje mi się, że nie są one istotnie pokojowymi zobowiązaniami, lecz tylko dziedzictwem starego imperializmu, kryjącego się pod nową maską: pod hasłem powszechnego pokoju. W tym wypadku powinniśmy je odrzucić”.

„Dlaczego placimy taką samobójczą cenę za naszą politykę zagraniczną? Co nas do tego zmusza? Nikt, będący przy zdrowych zmysłach, nie będzie zarzucał Wielkiej Brytanii skłonności do pychy imperialistycznej, ani dążenia do ekspansji terytorialnej. Wydaje mi się, że sytuacja wygląda gorzej. Uważam, że trudność wynika stąd, że nie opracowaliśmy planu naszej polityki zagranicznej. Jeżeli zwyciężymy w nadchodzących wyborach powszechnych, damy dowód, że nie można kierować tym światem za pomocą emocji. Potrzebne będzie realne myślenie i wielkie postanowienia... Jednakże w rzeczywistości politykę zagraniczną cechuje znaczna doza czynnika emocjonalnego i brak realnego sposobu myślenia; dotąd nie powzięto żadnej decyzji, którą można by nazwać „wielką“. Brak jakichkolwiek oznak realistycznego rozumienia tego, co się dzieje na świecie. Nie ma zdrowej oceny naszej sytuacji i granic naszych możliwości. Brak oznak, które pozwalałyby się domyślić określonego celu naszej polityki zagranicznej. Wydaje mi się, że ruszamy się na ślepo, kierowani siłą imperialnego bezwładu. Ugrzęźliśmy w starej rutynie, sprowadzającej nas do XIX-ego wieku, którego urozmaiczeniem były dwie wojny światowe”.

Ziliacus powiedział dalej, że polityka taka kosztuje bardzo drogo, gdyż niemożliwe jest

żyć w nowym świecie, kierując się starą polityką. Wielka Brytania utrzymuje w Europie za dużo wojska, choć w żadnym wypadku nie jest jedynym krajem, ponoszącym odpowiedzialność. „Należono jednak na nas zbyt ciężką odpowiedzialność, a stało się to dlatego, że Wielka Brytania postanowiła przywdziać wyjedzoną przez mole togę Scheidmanna i Noskego w Europie”.

Odwrócił się od klasy robotniczej i od ruchu oporu, które są jedynymi siłami, zdolnymi do odrodzenia Europy.

Utrzymujemy olbrzymią armię na Bliskim Wschodzie, utrzymujemy i w Palestynie armię której liczebność równa się jednej piątej ludności tego kraju. Czynniki te dla realizowania tej części naszej polityki, która ma na celu odrodzenie widma Palmerstona. Na Dalekim Wschodzie grozi nam niebezpieczeństwo znalezienia się w sytuacji przy której, będzie-

my narzedziami w rękach Holendrów.

Rząd Partii Pracy powinien zerwać z próbami realizowania fałszywej polityki, odziedziczonej po rządzie koalicyjnym i wprowadzać w czyn politykę, ustaloną na konferencji Partii Pracy w roku 1944”.

Dalej Ziliacus przypomniał, że w programie polityki zagranicznej przyjętym przez Partię Pracy było powiedziane: „Naszym naczelnym celem powinno być popieranie jak najsilniejszej współpracy anglo-amerykańsko-rosyjskiej. Jeżeli my wszyscy troje będziemy trzymać się razem, to wszystko będzie w porządku, jeżeli jednak rozjeżdżymy się, to — wszystko stanie się nieokreślone i ponure”.

Na zakończenie Ziliacus powiedział, że nie można przelewać starej trucizny do nowego naczynia, jakim jest Organizacja Narodów Zjednoczonych, po to aby przygotować do wypicia nową dawkę”.

Komunikat radziecko-irański

MOSKWA (Tass). W czasie swojego pobytu w Moskwie od dnia 19 lutego do dnia 6 marca rb. premier Iranu — Khawam es-Sultana odbył szereg rozmów z przewodniczącym Rady Komisarzy Ludowych ZSRR generalisimusem Stalinem i Komisarzem Ludowym spraw zagranicznych ZSRR — W. Mołotowem.

W rokowaniach, toczących się podczas tych rozmów, które odbywały się w atmosferze przyjaźni, omówiono kwestie, interesujące obie strony.

Oba rządy przyłożą wszelkich starań, aby po mianowaniu nowego ambasadora radzieckiego w Iranie, stworzyć sprzyjające warunki dla jeszcze większego wzmocnienia przyjaznych stosunków wzajemnych między obydwoma krajami.

Demobilizacja oddziałów Andersa w kwietniu

LONDYN (PAP). Agencja Reutersa donosi, iż ambasador brytyjski w Rzymie, sir Noel Charles, oświadczył, że armia generała Andersa zostanie zdemobilizowana w ciągu miesiąca kwietnia.

Proces bandy NSZ w stolicy

Przemówienie prokuratora piętnuje całą ohydę zbrodni w Wierchowinach i całym szeregu innych miejscowości

WARSZAWA (PAP). W dniu dzisiejszym w procesie 25 członków NSZ rozpoczęły się przemówienia stron. Prokurator rozpoczął przemówienie okarzącyjskie od przypomnienia faktu, że z dniem 31 sierpnia 1944 r. zakazana została wszelka działalność, konspiracyjna. Przewód sądowy wyjaśnił działalność komendy XVI NSZ, czyli okręgu lubelskiego oraz komend powiatowych chełmskiej, krasnostawskiej

i kraśnickiej. Oskarżenia realizowali w swej działalności zasadę: cel uświęca środki. Posługiwano się zabójstwami i rozbojem w działalności, zmierzającej do podważenia autorytetu państwa, jego społeczności organizacyjnej, podważenia prawności i wprowadzenia rozstroju gospodarczego. Stosowanie metod rozboju wynikało z nastawienia i ideologii NSZ. Zbrodniarze nie wahałi się rabować w instytucjach państwowych

pieniędzy, przeznaczonych na zapłatę dla pracowników. Terroryzowano przy pomocy broni i bito zarówno pracowników instytucji państwowych i społecznych, jak i poszczególne osoby prywatne. Okresem największego nasilenia rozboju był okres maja i czerwca 1945 r. tj. okres poprzedzający utworzenie Rządu Jedności Narodowej. Prokurator wyraża przypuszczenie, że była to pewnego rodzaju przyrywka, mająca utrudnić symulację Rządu. Bardziej dotkliwym sposobem działania NSZ były mordy kapturowe. Przewód sądowy omówił pięć wypadków mordów oraz poruszył jeszcze 3 wypadki pozabawienia życia w interesie NSZ-u. W sierpniu 1944 r. zamordowany został w Grzebiezowie Kalinowski. W maju 1945 r. zamordowano w okrutny sposób Chruszczewo; przed tym jeszcze w marcu 1945 r. zamordowano oficera Wojsk Polskich Renikiera. W Kunowie zastrzelonych zostało 2-eh ludzi, w Lucynie 1 człowiek. Wszystkie te morderstwa wykonane zostały na mocy wyroków NSZ. Morderstw dokonywali przeważnie ludzie młodzi w wieku lat 17 do 20-tu. Lista morderstw nie ogranicza się tylko do tych, które były wymienione na przewodzie sądowym. Było tych morderstw więcej. Na podstawie zeznań oskarżonego Łuszczynskiego prokurator przypomina zamordowanie per. Sławińskiego, który został zabity natychmiast po tym, gdy się zgłosił ochotniczo do Wojska Polskiego. Prokurator przypomina również zamordowanie podejrzane go za to tylko, że był Żydem, oraz zamordowanie oficera Armii Czerwonej. Do środków działalności organizacji należały również zamachy, mające za zadanie zasilenie arsenału organizacji i likwidowanie poszczególnych ludzi. Pod Wierchowinami oddziały NSZ-u stoczyły walkę z oddziałem Wojska Polskiego i bezpieczeństwa publicznego. Zginęło w tej walce 3 funkcjonariuszy bezpieczeństwa i dwóch podchorążych. Również pod Hutą oddziały NSZ użyły broni w stosunku do przedstawicieli Wojska Polskiego. Były wypadki mordowania żołnierzy funkcjonariuszy bezpieczeństwa oraz wypadki rozbijania ich. Prokurator omawia obszerniej zamach na lotnisko w Sielcu, gdzie zamordowano dwóch strażników samolotu i spalono jeden samolot. Zamach ten był starannie przygotowany, przeprowadzono wywiad dla ustalenia stanu obsługi, zrabowano w czasie napadu wiele broni. Zamach na lotnisko był naruszeniem nieetykalności sojuszniczej armii, zmierzal do tego, by poniżyć godność władz polskich i wytworzyć atmosferę braku zaufania w stosunkach nie tylko wewnętrznych, ale i zewnętrznych. O okrucieństwie napastników świadczy to, że jak ustalono na podstawie ekspertyzy lekarskiej, jeden z wojskowych radzieckich został wrzucony żywcem do płonącego samolotu.

Prokurator przechodzi do omówienia zbrodni wierzchowińskiej. W dniu 6 czerwca zamordowano we wsi Wierzchowyń i w pobliskiej osadzie Wesolowce 194 osoby. Na podstawie raportów „Romana”, „Brzechwy” i do-

Natychmiast wycofajcie wojska

Świadczy Anglikom premier Egiptu

LONDYN (Tass). Korespondent agencji Reutersa donosi z Aleksandrii: „Szef rządu egipskiego Ismail Sidki — Pasza oświadczył reporterom: „Nie tylko proszę Wielką Brytanię, aby wycofała swe wojska z Kairu i Aleksandrii, lecz proszę również natychmiast wycofać wojska z całego Egiptu i Sudanu. Odpowiada to moim oświadczeniom, które uczyniłem w Parlamencie i wobec przedstawicieli prasy. Zdanie to jest wyrażone w dwóch notach, które były przesłane Wielkiej Brytanii”.

Wczoraj dnia 7 bm. odbyło się losowa nie III-ciej akcji premiowej „Głosu Robotniczego” w obecności Komisji, w skład której, prócz przedstawicieli redakcji weszli nauczycielka Szkoły Powszechnej Nr. 96 przy ul. Cegielińskiej 26, ob. Stępińska Irena oraz delegacja uczennic i uczniów tej szkoły w liczbie 14-tu: Efenberg Zbigniew, Makowska Teresa, Kociszewska Danuta, Cichońska Danuta, Nowicka Henryka, Rakowiecka Krystyna, Magrodzka Mięczysława, Strzelczyk Teofila, Szymczak Stanisława, Maciejewska Henryka, Bielecka Lucyna, Pierzchańska Urszula, Gietler Anna i Eltner Krzysztof.

Losy wyciągane były po kolei przez uczennice i uczniów obecnych na losowaniu i niezwłocznie numery wygranych protokółowane przez 2-eh członków Komisji.

W wyniku losowania wygrane główne padły na następujące numery losów:

1. Rower Nr. 21092.
2. Torniste Nr. 23137
3. Tornister Nr. 23697
4. Piórnik z przyborami Nr. 21011
5. Piórnik z przyborami Nr. 20652
6. Piórnik z przyborami Nr. 25384
7. Pudełko kredki Nr. 23417
8. Pudełko kredki Nr. 20102

Wydawanie nagród odbędzie się w dniach 11 i 12 bm. w lokalu Centralnego Robotniczego Domu Kultury, Piłkowska Nr. 243, od godz. 9-ej rano do 5-ej po południu.

Wszyscy posiadacze losów, na które nie padła żadna wygrana, otrzymają jako nagrodę pocieszenia — zeszyt.

(Dalszy ciąg wygranych w numerze jutrzejszym).

Wszystkie morderstwa wykonane zostały na mocy wyroków NSZ. Morderstw dokonywali przeważnie ludzie młodzi w wieku lat 17 do 20-tu. Lista morderstw nie ogranicza się tylko do tych, które były wymienione na przewodzie sądowym. Było tych morderstw więcej. Na podstawie zeznań oskarżonego Łuszczynskiego prokurator przypomina zamordowanie per. Sławińskiego, który został zabity natychmiast po tym, gdy się zgłosił ochotniczo do Wojska Polskiego. Prokurator przypomina również zamordowanie podejrzane go za to tylko, że był Żydem, oraz zamordowanie oficera Armii Czerwonej. Do środków działalności organizacji należały również zamachy, mające za zadanie zasilenie arsenału organizacji i likwidowanie poszczególnych ludzi. Pod Wierchowinami oddziały NSZ-u stoczyły walkę z oddziałem Wojska Polskiego i bezpieczeństwa publicznego. Zginęło w tej walce 3 funkcjonariuszy bezpieczeństwa i dwóch podchorążych. Również pod Hutą oddziały NSZ użyły broni w stosunku do przedstawicieli Wojska Polskiego. Były wypadki mordowania żołnierzy funkcjonariuszy bezpieczeństwa oraz wypadki rozbijania ich. Prokurator omawia obszerniej zamach na lotnisko w Sielcu, gdzie zamordowano dwóch strażników samolotu i spalono jeden samolot. Zamach ten był starannie przygotowany, przeprowadzono wywiad dla ustalenia stanu obsługi, zrabowano w czasie napadu wiele broni. Zamach na lotnisko był naruszeniem nieetykalności sojuszniczej armii, zmierzal do tego, by poniżyć godność władz polskich i wytworzyć atmosferę braku zaufania w stosunkach nie tylko wewnętrznych, ale i zewnętrznych. O okrucieństwie napastników świadczy to, że jak ustalono na podstawie ekspertyzy lekarskiej, jeden z wojskowych radzieckich został wrzucony żywcem do płonącego samolotu.

Prokurator przechodzi do omówienia zbrodni wierzchowińskiej. W dniu 6 czerwca zamordowano we wsi Wierzchowyń i w pobliskiej osadzie Wesolowce 194 osoby. Na podstawie raportów „Romana”, „Brzechwy” i do-

(Dalszy ciąg na str. 2)

Rekordowa produkcja obrabiarek

W Państwowej Wytwórni Obrabiarek (dawniej M. Bauera) w Łodzi — w lutym wyprodukowano 184 procent normy

Janosilo się na to już w poprzednim miesiącu. Podczas ostatniej naszej „wizyty” u Bauera i jego towarzysze „napomkali” tym. Chodziło o jakąś „niespodziankę”. Dopiero dziś zajęczał telefon: Przyjeżdżajcie!

W pokoju jest i dyrektor Świerczewski, i tow. Idziaszczyk, Tarkowski, Wilczyński, Binięda i cała Rada Zakładowa w komplecie. Na stole stopy wykresów i sprawozdań. Siadamy i przyglądamy się. Przecieramy oczy. Aż wierzyć się nie chce!

Państwowe Zakłady Budowy Obrabiarek, dawniej Bauera, przy ul. Piotrkowskiej pobily rekord. Robocizna od Bauera pokazali, że nie tylko umieją wykonać 112 procent ponad normę, (jak to było u nich w grudniu ubiegłego roku) nie tylko 153 procent ponad normę, (jak to było w styczniu roku bieżącego) ale, że umieją na prawdę bić wszystkie znane rekordy. Robotnicy od Bauera potrafili wykonać w miesiącu lutym, w miesiącu krótszym o trzy dni — 184 procent ponad przepisana normę.

Arytmetyka przekonytuje

W miesiącu grudniu ub.r. „zadano” nam robotę — mówią towarzysze z Rady Zakładowej — do wysokości 780 tys. zł. (we dług cen sztywnych). Było to wyliczenie, w którym wzięto pod uwagę wszystkie na sze możliwości: ludzkie i maszynowe. Myślny dali produkcję w grudniu za 916 tys. zł. (licząc po cenach sztywnych). W styczniu obliczyli nam, że możemy wykonać zamówienie na kwotę 833 tys. zł. biorąc pod uwagę nasze wysiłki w poprzednim miesiącu. A my wyrobiliśmy za 1 milion 224 tysiące zł. W lutym — wykonaliśmy za 1 milion 480 tysięcy. Dla Czytelników którzy się w tych tysiącach jeszcze nie mogą zorientować — powiedzcież można krótko: W planie roboty na pierwszy kwartał bieżącego roku było wyprodukowanie 45 kompletnych maszyn a my do końca lutego wyprodukowaliśmy już 60 obrabiarek. A tu jeszcze cały miesiąc pracy przed nami i na pewno skoczmy do całej setki. W ten sposób nasza produkcja kwartalna będzie o całe 200 procent wyższa od żądanej od nas normy.

Okazuje się więc, że nie ma niemożliwości, że robotnik polski potrafi tak organizować swoją pracę, że nie tylko daje więcej, ale daje tak dużo, że to jest niespodzianką nawet dla fachowców.

Robota nie na żarty

Bo też pracuje się tutaj nie na żarty. 39-letni tokarz, tow. Feliks Janiszewski w lutym wyrobił 240 procent ponad normę. Tow. Baranowski Jan razem ze swoją bratnią montażową wyrobił 200 proc. Sześć-

dziesięcioletni tow. Leon Pelczyński również daje 200 procent normy. Ten uśmiechnięty staruszek to taki „pies” na robotę, jak sztućca. Proszę sobie wyobrazić światłego jak gołąb tokarza, który ma „swoją system”. Jak rozpocznie jakąś robotę, jak zacznie raz toczyć — to mogą mu „nagwizdać” i „nadzwoić”, a on od rozpoczętej roboty nie odejdzie. Siódma, to siódma, jedenasta to jedenasta — a on swoje musi skończyć.

Przechodzimy po rejonach salach i ścisłkami kolejno spracowane dłonie tych najlepszych, tych którzy pracują na prawdę. Kasprzyk, Wieloch, Nowicki, Wężyk, Kudelski, Janik Stefan (jest ich tutaj pięciu Janików), Roglewicz, Mądrzejewski to asy co robią nie wiele niżej od pełnych 200 proc. I zresztą wszyscy, cała fabryka — robi wysoko ponad normę, bo przecież tylko wspólnym wysiłkiem wszystkich można było taką niespodziankę przygotować.

Towarzysze uśmiechają się. — O mały włos byłoby nam się nie udało.

Wyobraźcie sobie: zamówiona surowka nie nadeszała. Mielśmy na składzie tylko 4 tony, ale to było mało dla nas! Był jakiś tam zapas jeszcze po Niemcach, ale materiał w takich bryłach, że niesposób było te bryły potłuc. Inżynierowie kiwali głowami! Majstrowie kiwali głowami! Ludzie kiwali głowami!

Aż przemówił dyr. tow. Świerczewski — Chłopcy, rozbijemy i będą za to o-

Listy Czytelników

Zołnierze mają głos

Do Redakcji „GŁOSU ROBOTNICZEGO” w Łodzi.
Prosimy o zamieszczenie w najbliższym numerze „Głosu Robotniczego” następującej rezolucji.
My żołnierze jednostki wojskowej pp. Nr. 85780 po zapoznaniu się z obecną sytuacją w kraju wytworzoną przez nieuczciwość dla nas wystąpienie Jerowników PSL protestujemy przeciwko ich twierdzeniu, że żołnierz nie powinien brać udziału w nadchodzących wyborach.

Więcej dbałości o widzów

W dniu 4 bm. kino-teatr „Wisła” rozpoczął wyświetlanie świetnej komedii sowieckiej „Muzyka i miłość”. Film ten osnuty został na tle pięknych leningradzkich ulic, placów i parku im. S. M. Kirowa (wyspy Kirowa) i wypełniony jest wielą pięknymi melodiami i tańcami narodowymi, które uderzają widza swą bezpośredniością i dynamiką. Film ten nie został jednak łódzkiemu widzowi zademonstrowany w pełnej jego wartości. Kino „Wisła” nie zatroszczyło się o to, aby dać

sobnie premii! I „wzięli się” dosłownie wszyscy. I oto robota, która się zdawała w naszych warunkach niemożliwa — została dokonana. Zamiat przepisanymi siedmiu ton odłano u nas ponad 20 ton!

Robotnicy majstrami

W fabryce Bauera przed wojną majstrów Polaków nie było na lekarstwo. Majstrowie byli zabitymi Niemcami. Nie dopuszczali do swego „fachu” Polaków. Po „praniu” jak mówi tow. Binięda — wybraliśmy tych lepszych, tych sprytniejszych i powiedzieliśmy im:

— Chcicie być majstrami to pracujcie! I zaczęli pracować i powyrabiali się tak, że dziś potrafią budować maszyny pracujące z dokładnością do jednej kilkudziesiętej milimetra. Ot — mówi tow. Wilczyński — dokładność do takiej małej cząsteczki włosa ludzkiego.

Tak to pracują robotnicy w byłej fabryce Bauera. Jedną z przyczyn tej zdziwiającej współpracy jest może koleżeńskość, nie spotykana gdzie indziej. Tutaj wszyscy są na „ty”. Tu nie ma „napuszczonych” kierowników i majstrów.

Jest robota, trzeba dźwignąć, to i dyrektor i inżynier mówi — Raaazem, chłopcy! I po tym potrafią się podzielić ostatnim papierosem.

Las nowych maszyn

Na zakończenie wędrowki po fabryce tow. Świerczewski prowadzi nas do sali,

gdzie ustawiony jest las wspaniałych wiertarek i szlifierek, gdzie stoją rzędy wykończonych warsztatów tkackich. (Potem idziemy do małego „gabinetu dyrektorskiego” i tutaj musimy wysłuchać... odwrotnej strony medalu.

Okazuje się, że fabryka pracuje, że maszyny potrzebne do odbudowy, produkuje się w ilości podwójnej. I okazuje się przy tym, że jest także coś, co szwankuje, co pracuje niedokładnie.

Już na sali uderzyła nas ta prawda! Tego lasu wiertarek nie powinno być tutaj. Przecież jeszcze za parę dni dosłownie nie będzie gdzie starwać nowych wiertarek i szlifierek. Te maszyny winny już być na powołanych miejscach i pracować dla odbudowy zniszczonej Ojczyzny.

Zjednoczenie ma głos

Produkcja idzie tutaj naprzód, wyprzedza najsmielsze plany a jednak zbyt zależny od „Zjednoczenia”, kułaje nieprawdopodobnie. Ceglelski dopomina się o wiertarki, huta „Zygmunt” żąda wiertarek. Za mówienia przedstawiają olbrzymi tom korespondencji. A jednak wiertarki stoją jeszcze na sali i prawie zarywają podłogę.

„Zjednoczenie” powinno poprzedzić włączyć w te sprawy i spowodować jak najszybsze uruchomienie wiertarek od Bauera. Nie można bowiem dopuścić, że fabryka stanie, bo „zakorkuje się” własną produkcją.

Towarzysze jeszcze mają na zakończenie jedną prośbę. Jeżeli ktoś nam niedo wierz, niech przyjdzie sprawdzić jak to jest z naszym „rekordem”, jak się u nas pracuje.

H. Rud.

Wieści z całego kraju

SAMOWZANECZY MELICJANCI PRZED SĄDEM DORAŻNYM.

Sąd Doraźny w Elku rozpatrywał sprawę Alfonsa Sokolowskiego i Stanisława Osieckiego, którzy podając się za funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej dokonali w dn. 6 stycznia rb. rabunku we wsi Pyski, pow. Elk, przywłaszczając sobie sprzęt domowy, odzież zimową, narzędzia stolarskie i żywność.

Napad został dokonany przy użyciu broni palnej, przy czym napastnicy znęcali się nad ofiarami. W wyniku rozprawy Sąd wydał wyrok, skazujący Sokolowskiego na 8 lat więzienia i Osieckiego na 10 lat więzienia.

ZA WSPÓLPRACĘ Z OKUPANTEM

Specjalny Sąd Karny w Lublinie skazał 21-letniego Kazimierza Barana na 5 lat więzienia, pozbawienie praw i konfiskatę mienia za udowodnioną współpracę z okupantem. Oskarżony pełnił jako volksdeutsch, w czasie od lipca 1943 r. do maja 1944 r. funkcję wartownika w uzbrojonej formacji SS i SA, dozoru obozu pracy i transporty więźniów — obywateli polskich.

Występ Zespołu Pieśni i Tańca Wojsk Marszałka Rokossowskiego w Teatrze Wojska Polskiego

Staraniem „Towarzystwa Przyjaciół Polsko-Radzieckiej” odbył się w sali Teatru Wojska Polskiego reprezentacyjny koncert, na którym wystąpił zespół artystyczny wojsk Marszałka Rokossowskiego. Zespół ten, obejmujący dzisiaj około 70 osób, powstał jeszcze przed wybuchem wojny, w czasie walk czynny był przy 2-gim froncie białoruskim, obecnie w ramach uroczystości ku czci Czerwonej Armii wystąpił w Warszawie, skąd przybył do Łodzi.

Program na wysokim poziomie składał się z pieśni rosyjskich odśpiewanych przez chór i solistów. Prawdziwą niespodzianką zgotował publiczności polskiej Boris Szaitan śpiewając „Pieśń o mojej Warszawie” i „Pieśń o Moskwie” Dunajewskiego, nagrodzone niemiłymi obłaskami.

W drugiej części programu usłyszeliśmy koncertowo wykonany na wiolonczeli z akompaniamentem fortepiana „Nokturn Cis-mol” zopena i „Taniec ognia” de Falla. Temperament taneczny leży we krwi narodu rosyj-

skiego, to też występy zespołu tanecznego wzbudziły aplaus, zwłaszcza groteskowo ujęty taniec marynarski, barwny taniec moldawski i piękny mazurek.

W finale cały zespół odtańczył „Taniec rosyjskie” z takim rozmachem, że dosłownie drzazgi leciały ze sceny.

Kierownictwo artystyczne zespołu spoczywa w rękach por. Masłowa, kierownictwo muzyczne: Myrnikow.

Publiczność wypełniła salę po brzegi, nawet w przedzielach tłoczyli się ludzie. W sumie impreza bardzo udana.

Na łódzkich ekranach

W wyświetlanej obecnie w kinie „Wisła” komedii sowieckiej „Muzyka i miłość” przeważa raczej ten pierwszy motyw. Jest to właściwie komedio-opera, zmontowana z fragmentów utworów Bizeta, Czajkowskiego, Rimskiego-Korsakowa i in. Fabuła dość prosta i nieskomplikowana stanowi raczej tło, podkreślające wysokie wartości muzyczne obrazu. Dzieje miłości skromnego szofera i telefonistki we wspaniałej oprawie operowej traca akcenty banalności i stereotypowego filmowego happy endu — przeplatając dość nuda treść wokalistyczną filmu i pokazując zakulisowe życie radzieckich zespołów śpiewających, jak również zawsze interesująca widza technika teatru.

Wykonawcy ról głównych Lemieszew i Zoja Fiedorowa, a zwłaszcza ten pierwszy, to artysta operowy wysokiej klasy, obdarzony w dodatku świetnymi warunkami zewnętrznymi. Szereg komicznych i ze smakiem zrobionych epizodów, doskonale chóry i zespoły baletowe, podnoszą jeszcze bardziej walory miłej i melodyjnej komedii, dając pełnię artystycznych wrażeń.

Nad program dość żywa i ciekawa kronika Wytwórni Wojska Polskiego.

Kino „Gdynia”, po znakomitej sowieckiej komedii muzycznej „Świat się śmieje” wyświetla marny i bezwartościowy film francuski „Powrót do życia. Jest to jeden z tych obrazów, jakich przed wojną produkowano dziesiątkami na potrzeby małych miasteczek we Francji, nie wypuszczanych za granicę. Ciekawy romans z życia przemysłowców, zabarwiony mocno, chwilami aż irytująco, propagandą klerykałną, nie posiada żadnych wartości. Zła reżyseria, drugorzędni aktorzy, zniszczona taśma, oto jedyne walory tej „nowości” wydobyczej z zapleśniałego lamusa.

Nasuwają się pytania, dla kogo właściwie wyświetla się tego rodzaju wybrakowana lichość. Czy dla robotniczej i pracującej Łodzi, czekającej napróżno na dobre i wartościowe filmy? Czy za to płaci się stłone ceny, czy są to filmy „wymienne” po powrocie przedstawicieli naszej kinofiliacji z Francji?

Jeszcze kilka słów pod adresem kina „Gdynia” — to sprawa wyjścia. Brudne, ciemne, zanieczyszczone błotem i bryłami śniegu podwórko. Stare drzwi, rzucone na próg, zastępują schody. Publiczność potyka się i wpada po kostki w grząskie błoto. Tego rodzaju porządki panują w kinie, w centrum miasta. Skandal!

W „Bałtyku” cieszy się powodzeniem amerykański film awanturniczy „Robin Hood”, na innych ekranach wyświetlana jest przedwojenna tandeta w rodzaju „Znachora”, „Wacusia”, „Ladzi” itp.

W.

Plk. prof. dr. T. Sas-Jaworski

Powrót na ziemię ojców i dziadów

Plony rolnicze Pomorza niemieckiego nie różnią się zatem prawie od ziemioplodów Prus Wschodnich. Podobnie

Stan zwierząt gospodarczych na 100	procent pomorskie	
	1937	1938
konie	12,3	14,7
bydło rogate	50,0	37,6
trzoda chlewna	85,9	39,8
owce	25,0	12,5

Znaczniejszą różnicę pomiędzy hodowlą Prus Wschodnich i Pomorza niemieckiego widzimy pod względem trzody chlewniej i owiec. Chów w większej ilości świń umożliwia większą uprawę ziemniaków i wielka liczba gorzelni; co do owiec istnieją dogodniejsze warunki pod względem rozległych pastwisk. Należy tu jeszcze zwrócić uwagę na specjalny ciężki rodzaj koni zimnokrwistych, pochodzenia pomorskiego. Są to t. zw. perszerony, wielkie i niegrabne ale bardzo silnie zwierzęta pociągowe.

Podobnie jak w Prusach Wschodnich osadnicy polscy będą musieli dołożyć wiele starań, aby dorównać dorobkowi rolnictwu Niemców. Niewątpliwie jednak zadaniu temu, chociaż nie zaraz, sprostatą.

Śląsk

Śląsk, którego nazwa pochodzi od rzeki Słazy, lewego dopływu Odry, i góry Słaz (718 m), położonej w ośrodku

Na dobrej drodze

Z prac Związku Samopomocy Chłopskiej w kutnowskim

Powiat kutnowski jest wysoce uspołeczniony. Wielka organizacja chłopska — Związek Samopomocy Chłopskiej — nie pozostaje w tyle za innymi organizacjami i chociaż jest młodą organizacją, pracuje gorliwie nad podniesieniem gospodarczego stanu wsi kutnowskiej. W tej chwili na terenie powiatu działa jedenaście spółdzielni gminnych.

Nie łatwą jest praca tych spółdzielni, bo to z jednej strony trudności gospodarcze, transportowe, a z drugiej strony brak wyszkolonych pracowników spółdzielczych. Z tymi obiektywnymi trudnościami walczą uparcie zarządy gminne Samopomocy Chłopskiej, poprawiając ciągle sprawność spółdzielni, które zyskują co raz większe zaufanie u mas chłopskich.

W ubiegłym roku spółdzielnie nasze były prawie jedynymi dostawcami dla wsi takich wyrobów przemysłowych, jak: mąka, sól, węgiel, nawozy sztuczne itd. Ponadto spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej brały żywy udział w akcjach społecznych, jak zbiórka świadczeń rzeczowych, organizacja dostaw materiałów w budowlanych, udział w rozdzielnictwie inwentarza na resztówkach itp.

Obecnie Samopomoc Chłopska wchodzi na nowe tory rozwoju dzięki oficjalnemu przejęciu resztówek i obiektów przemysłowych jak młyny, wiatraki, gorzelnie i cegielnie. Również ogrody warzywne i owocowe, aczkolwiek mocno zniszczone przedstawiają olbrzymią wartość i mogą stać się bazą gospodarczą dla dalszego rozwoju spółdzielczości na wsi.

Ludzie, o których mówi się zbyt mało

Pracę naszego referatu rozpoczęliśmy natychmiast po przepędzeniu okupanta — mówi ob. Stanisław Kurman kierownik referatu. Rozpoczęliśmy od zabezpieczenia dzieł sztuki ocalałych z pogromu wojennego i niszczycielskiej gospodarki niemieckich grabieżców. Udało nam się zabezpieczyć dzieła Nizifiskiego, Kostrzewskiego, Tondosa, Grotgera i innych malarzy. Zebraliśmy nieco rzeźb, mebli, porcelany i wiele drobniejszych przedmiotów posiadających wartość artystyczną. Uratowaliśmy też resztki zbiorów bibliotecznych, przesyłając dzieła większej wartości w liczbie 1129 egz. do Wojewódzkiego Wydziału Kultury i Sztuki w Łodzi. Trudno nam jest ustalić dokładnie rozmiary zniszczeń w naszym dorobku kulturalnym spowodowane przez barbarzyńców hitlerowskich, gdyż nie znaleźliśmy nigdzie katalogów posiadanych dzieł sztuki, jedynie rozmowy z ludnością orientują nas, że zniszczenia te są ogromne. Na terenie naszego powiatu znajdowały się płótna takich mistrzów jak: Chełmońskiego, Kosaków, Krzyżanowskiego, Fałata, Wyczółkowskiego, które przepadły bez śladu, najprawdopodobniej zrabowane przez niemieckich niszczycieli polskiej kultury.

Roztoczyliśmy pieczę nad wszelkimi przejawami życia kulturalnego, — dorzucą od siebie ob. Durmaj, współpracownik ob. Kurmana, — biorąc udział we wszelkich uroczystościach i obchodach, które są jak najstaranniejsze dekorowane. Jest to dla nas o tyle łatwe, że ob. Stanisław Kurman, artysta malarz, dekorator, miłośnik i znawca teatru oddaje się swej pracy całej. Posiadamy własny teatr, który stara się o utrzymanie możliwie wysokiego poziomu zarówno pod względem literackim, jak i gry aktorskiej. Filarem naszego zespołu jest Czesław Matusiak, urodzony aktor, który w „Krasie Wędrówki” Sheriffa, grając kapitana Stanhope, stworzył rolę nieprzeciętną. Obecnie te-

atr nasz przygotowuje „Zemstę” — Fredry, „Muzykę na ulicy” w adaptacji Tuwima, oraz „Judasza z Kariotu” — Rozwtorowskiego.

Teatr nasz daje przedstawienia nie tylko w Kutnie, ale również staramy się docierać do ośrodków robotniczych i chłopskich w powiecie. Ostatnio byliśmy w Kresem wędrowki w cukrowni „Ostrowy”. Przyjęcie naszych wysiłków, jakiego doznałszy od zebranych robotników, umocniło nas w przekonaniu, że jednak nasza praca jest potrzebna. Bo z przykrością muszę stwierdzić, że ze strony partii politycznych i Związków Zawodowych nie widzimy dostatecznego zainteresowania naszą pracą, a sądzimy, że pomimo, iż członkowie naszego zespołu nie posiadają legitymacji partyjnych, to jednak ich współpraca z partiami na odcinku kulturalnym byłaby korzystna nawet i dla społeczeństwa i dla samych partii.

— Doceniając olbrzymie znaczenie wychowawcze i artystyczne, jakie bezsprzecznie posiada dla dziecka lalka oraz świat bajki i dźwięków uruchamiamy już w najbliższych dniach teatr kukielkowy pod nazwą „A Kuku”. Dzieci napewno będą zadowolone, gdyż dekoracje jak również kukielki będą wykonane przez Stanisława Kurmana.

— Plany mamy dość szerokie, organizujemy klub artystyczno-literacki, organizować będziemy koncerty, wystawy, wieczory autorskie itd. Prace w tym kierunku już są daleko posunięte. Zbieramy i kompletujemy materiały do opracowania monografii powiatu kutnowskiego.

— Rok wolności, jaki mamy za sobą i osiągnięcia nasze na razie dość skromne, pozwalają nam żywić nadzieję, że rok bieżący da zarówno nam samym, jak i społeczeństwu powiatu kutnowskiego o wiele więcej powodów do zadowolenia z wyników naszej pracy kulturalno-artystycznej.

Andrzej Janto

Starosta powiatu kutnowskiego ob. K. Kucner

Również w stanie organizacyjnym Samopomocy Chłopskiej dzięki ostatnio przeprowadzonym wyborom nastąpiła wielka poprawa. Z wiarą patrzymy w przyszłość wsi i Samopomocy Chłopskiej. Ciężkie jest jeszcze życie chłopca na wsi, szczególnie świeżo nadzielnego działkowca, ale demokratyczny ustrój Polski Ludowej gwarantuje wsi szybki rozwój i daje możliwość systematycznej poprawy bytu mas ludowych.

Andrzej Grzegorzczak

10)

przebiega granica przez mało widoczny dział wód pomiędzy Odrą i Wisłą. Na północy oddzielają Śląsk od Wielkopolski i Brandenburgii wzgórza i bagnista rzeka Barycz.

Śląsk leży na urodzajnym pasie gleb lessowych, ciągnących się od Ukrainy poza Łabę do Magdeburga. Pas ten przechodzi na lewy brzeg Odry i rozciąga się tu od Raciborza aż poza Łgnicę. Od wieków niezalesiony i skupiający większość ludności kraju, był szlakiem wędrowców Scytów, Mongołów i innych ludów koczowniczych. Śląsk był wreszcie bramą wypadową, dogodną do najazdów i podbojów. Tędy ciągnął Bolesław Chrobry na zachód ku Łabie, przez niego posuwały się Czechy Luksemburgów na wschód, tu w walkach z Austrią kładł Fryderyk II podwaliny pod potęgę mocarstwa Prus.

Sudety, odcinające wyraźnie Śląsk od zachodu i południowego zachodu, o szerokości 60 km. i o długości 100 km., dzielą się na zachodnie, środkowe i wschodnie. Część zachodnią tworzą: wyżyna Łużycka, góry Szerokie, Karkonosze z Snieżką (1603m) i wyżyna Korabska z wyraźnymi śladami wulkanów. Na część środkową składają się góry Sowie, Orlickie i Bystrzyckie, dośrodkowe góry kredowe Sokole, Cieplicko-Adersbachskie i Hejzowiny oraz wulkaniczne Kruce i Wałbrzyjskie. Sudety wschodnie zaczynają się od Nisy Kłodzkiej i przechodzą na teren czeski. Wylewy wulkaniczne rozorały pokłady węgla pod Wałbrzychem i wywołały pęknięcie skał, z których wytryskują źródła mineralne. Pochodzenia wulkanicznego są też żyły

kruszcowe, zawierające w małych ilościach miedź, srebro i złoto. Przedpola Sudetów dzieli się również na trzy części: 1) łużyckie, 2) dolno — 13) górnośląskie.

Cała północna nizina górnośląska jest pokryta grubymi osadami dyluwialnymi. Tam, gdzie pokrywę tworzą gliny zwałowe i miałki less, sięgający do 9 m. w głąb ziemi, powstały najurodzajniejsze gleby Śląska. Istnieją jednak również znaczne obszary, pokryte płaskim nieurodzajnym, naniesionym przez wody topniejących lodowców. Na północ od Trzebnicy i Głogowa przebiega pas wzniesień, po którego obu stronach ciągną się dwie pradoliny: wrocławska z Odrą od Wrocławia do ujścia Kocaby, oraz głogowska, zajęta przez rzekę Barycz i Odrę pomiędzy Głogowem i Nową Solą. Na północ od Łgnicy ciągną się bory Dolnośląskie i na zachód od nich bory Łużyckie. Przechodzą przez nie dopływy Odry: Bobrawa, Kwisa i Nisa Łużycka. W zachodniej części Borów odkryte niedawno złoża węgla brunatnego i obfitość piasku umożliwiają rozwój przemysłu szklanego.

Od Łgnicy po Brzeg rozciąga się równina rolnicza, już w czasach przedhistorycznych gęsto zamieszkała przez plemiona słowiańskie. W miejscu dogodnej przeprawy przez Odrę powstała tu stolica kraju — Wrocław.

(d. c. n.)

